

SPIS TREŚCI

Przedmowa	VII
Wykaz prac i miejsc druku	X
Wykaz skrótów	XI
I. Polacy i Niemcy w ziemi chełmińskiej w średniowieczu	1
II. Ustrój państwa i zakonu krzyżackiego w Prusach	21
III. Kawaleria krzyżacka	103
IV. Kapituła chełmińska w czasach krzyżackich	115
V. Dyplomatyka krzyżacka	123
VI. O przywileju krzyżackim dla rycerstwa dobrzyńskiego z 1409 roku	149
VII. Zagadnienie wpływów leodyjskich w kapitule warmińskiej w wiekach XV i XVI	159
VIII. Sprawa Skolimów i pierwsza próba oporu zbrojnego przeciw Krzyżakom w Prusach w latach 1443—1446	169
IX. Początki reprezentacji rycerstwa w stanach państwa krzyżackiego w Prusach w XV wieku	193
Słowniczek terminów specjalnych	210
Zusammenfassung	212
Indeks osób i miejscowości	214

nowego porządku, po prostu nie było czasu i możliwości powo-
wania polskiego na równiech pracach. Przekazałem więc tylko roz-
dział pierwszy, ogłoszony w *Prusach i Kurlandii w ziemi chełmińskiej
w średniowieczu* (II). Inne syntetyczne ujęcie partii końcowych — *Pierwsza
setdzieciolatnica Prus Królewskich (1456—1506)* — opublikowane
w „Roczniku Gdynskim” zostało z czasem zastąpione przez kilka prac
wieloletnich, opatrzonych pełnymi aparatami naukowymi¹. Po wojnie, po
udostępnieniu zbiorów archiwum Zakonu (w Getyndze, Staatliches Ar-
chivlager, obecnie Geheimnes Staatsarchiv Berlin-Dahlem) odtworzyłem
jedną z rozdziałów *Sprawa Skolimów* (VIII). Inne zaginięte partie *Drzech-
ty* zostały zastąpione przez wydane po wojnie prace M. Barthomewa²
i M. Słucka³. Z moich prac należy do tego cyklu *O przywileju krzy-
żackim dla rycerstwa dobrzyńskiego z 1409 roku* (VI). Zagadnienie wpły-
wów leodyjskich w kapitule warmińskiej w wiekach XV i XVI (VII),
która to rozprawa nawiązuje rolę znanego wroga Związku Pruskiego
Arnolda Koster z Venrade. Rozprawę tę uzupełniłem danymi opubi-
kowanymi przez L.I. Kłociewską⁴. Motus był też, że przede mną zastąpiły
zaginione książki złożone do wydania w Poznaniu Towarzystwie
Przyjaciół Nauk w 1936 roku niemało w zbiorach. Brak tylko pracy o ziemi
chełmińskiej podczas wojny trzydziestoletniej 1618—1648 i o końcowych
latach istnienia Związku Pruskiego, który ukończył bezgłęboko podobnie
jak Towarzystwo Jasnogrodzkie⁵.

Drugi cykl obejmuje datę rozpoczęcia *Historii* ordenu i zakonu krzy-
żackiego w Prusach (II). Uzupełniłem ją „podawaniem”, opierając się na
nowej literaturze i opatrzyłem w jednolitym i ostatecznym aparacie naukowym.
Należy tu też rozprawa *Kawaleria krzyżacka* (IV), zawierająca spojrzenie
na regułę i zwyczaje Zakonu ze stanowiska naukowych dotychczas
służby rozprawisty. Rozprawa *Kapituła chełmińska w czasach krzyżackich*